

kan paaheraabe sig nogen alvorlig Undersøgelse eller har mindste Ret til i en saadan Sag at betragtes som Autoritet. Jeg har, troer jeg, en saa levende Interesse for denne Sag, og jeg har arbejdet forneget med den til at undervurdere dens Betydning, men det forekommer mig, at medens det første Forslag til en Jernbanelov havde usigelig ondt ved at trænge igennem, saa er det i den senere Tid blevet Principet; jo flere jo bedre; det er blevet anset som Maalestof for en Indenrigsministers Dyd og Fortjenester; jo flere nye Jernbaner han kunde siges at have bygget eller at have skaffet tilveie. Men dette berøver efter min Erfaring paa en stor Misforstaaelse; thi ligesaavist som en fornuftig Jernbane er en stor Velsignelse for et Land, og først og fremmest for dem, den directe kommer til gode; ligesaavist er en uforstandig Jernbane en Ulykke, et stort statsoeconomisk Tab, og jeg for mit Bedkommende kan ingenlunde slaae mig tiltaals med at sige: det bliver deres Sag, som give Penge dertil; thi for det Første er her jo Tale om Statens Garanti, saa at Staten altsaa er directe interesseret i Banen; men selv om det ikke var Tilfældet, saa vilde jeg paa ingen Maade kunne underskrive den Sætning, at, naar det ikke koster Staten Noget, saa kan det være det Samme; saa jo flere Jernbaner jo bedre! thi for at faae et fornuftigt Jernbanesystem er det nødvendigt, at det forud er vel gjenomtænkt som et Hele, og jeg troer ikke let, man skal finde noget Land, hvort dets Udvikling er gaaet for sig i saa usammenhengende Spring som hos os. Til Udgangspunkt for den sydsjællandske Jernbane har man gjort ikke Ringsted, hvilket jeg vilde ansee for det Rigtige, og heller ikke Kjøbenhavn, — hvilket for denne Jernbanes Bedkommende dog kunde have sin Berettigelse, saafremt virkelig Traffiken blev af den Betydning, at den kunde bære en saadan Overdaadighed, som to parallelt med hinanden løbende Baner —, men man har gjort Roeskilde til Udgangspunkt, fordi man havde ligesom en Forestilling om, at Fortsættelsen ad Kallundborg til ogsaa skulde udgaae fra Roeskilde. Og nu skulde man altsaa uden mindste Grund lade denne Bane udløbe fra Kjøbenhavn

og lade det staae hen, hvorledes den skulde tilveiebringes og bestyres, og være ganske uafhymret med Hensyn til dens Concurrence, Conneritet osv. med den allerede bestaaende Bane. Jeg siger: skal der være Mening i et Jernbanesystem, og skal der tages fat derpaa med den Alvor, der kræves, naar der er Tale om store Interesser og store Summer, saa kan man ikke saaledes lade det heroe til en vis Grad paa Tilfældet, og saa kan man ikke saaledes slaae sig tiltaals med, at, dersom det er uforstandigt, saa kan det ikke betale sig for de Bedkommende, og naar det ikke kan betale sig, saa vil der heller ikke findes Penge dertil. Det er derfor mit Haab, dersom dette Lovforslag vedtages, at da Indenrigsministeren, naar han alvorlig har undersøgt Sagen, vil komme til at lægge den ikke i Papirskurven, thi det vilde være uhøfligt, men ad acta. Det er ogsaa mit Haab, at det ligesaavel ved denne Leilighed som ved tidligere Humbugsprojecter vil vise sig, naar det kommer til Stykket, at Folk ikke sætte deres Penge i saadanne, skjøndt Gud skal vide, at der sættes Summer i mange meget uforstandige Foretagender. Imidlertid vilde jeg ikke med saadanne Trostegrunde kunne affpise min Samvittighed, naar jeg skulde stemme for Noget, der maatte siges at indeholde en alvorlig Tilskjændigevælse fra Rigsdagens Side af, at det var ønskeligt og godt, at dette blev udført, en ligefrem Appel til Regjeringen om, at den vilde gjøre sit Yderste for at faae denne Sag gennemført. Som et Bevis paa, hvor let man har taget hele denne Sag, skal jeg henvise til Noget, som et æret Medlem sagde ved forrige Behandling, ikke paa sit eget Ansvar, men referendo. Da jeg leilighedsvis berørte, at det var en egen Sag, at den ene Jernbane skulde overstære den anden — jeg vil ikke sige, at det ikke kan stee, hvor det er nødvendigt; Enhver, der har faret paa Jernbaner, vil selv have oplevet det, men det er altid en meget alvorlig Sag — saa blev der sagt, at derpaa var der svaret, at den kunde enten gaae over eller under den anden Jernbane. Ja, det er et ganske fortræffeligt Svar ved et Theehord og i en Conversation med en Dame, men den, der vilde gjøre Indtryk af at være fuldt